

ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗ

Ημερομηνία: Δευτέρα, 13-12-2004
Είδος: Εφημερίδα / Εβδομαδιαία
Σελίδα: 59
Μέση κυκλοφορία: Μη διαθεσίμη
Επικοινωνία εντύπου: 2310 521621

Πάθη της ελληνικής φυλής

Η Πειραματική Σκηνή της «Τέχνης» παρουσιάζει τη «Νίκη» της Λούλας Αναγνωστάκη

Κριτική **ΣΩΗ ΒΕΡΒΕΡΟΠΟΥΛΟΥ**

Αν το νόημα μιας επετείου εντοπίζεται πράγματι στο κομβικό σημείο όπου συγκλίνουν ο χρόνος της μνήμης και ο χρόνος της γιορτής, τότε η Πειραματική Σκηνή της «Τέχνης» βρήκε τρόπο ιδανικό για να γιορτάσει τα εικοσιπεντάχρονά της: θυμάται, και θυμάται θεατρικά, νοσταλγεί παραστάσεις και συγγραφείς, αυτοσχολιάζεται, αποτιμά το παρελθόν της και, επαναφορτιζόμενη, υπόσχεται συνέχεια.

Έτσι, μετά τον Σαίξπηρ και το «Όνειρο καλοκαιρινής νύχτας», τιμή στην πρώτη παράσταση που είχε παρουσιάσει ο θίασος το 1979, επανέρχεται ως θεατρική μνήμη και η Λούλα Αναγνωστάκη, όχι όμως με την τριλογία της «Πόλης», όπως το 1980, αλλά αυτή τη φορά με τη «Νίκη».

Πικρή η ειρωνεία του τίτλου, καθώς το έργο, με αδρές γραμμές, μόνο τη συντριβή του ανθρώπου εικονίζει, ειδικότερα του Έλληνα, ο οποίος αρπάζεται από θνησιγενείς βεβαιότητες και αγωνίζεται -ματαιώσ- να αποδράσει από τα εγνωσμένα πάθη της φυλής.

Η Βάσω, η γριά μητέρα της, ο ψυ-

χολογικά ασταθής αδελφός της Νίκος και η έφηβη προγονή της θα αναζητήσουν θεραπεία για τα εθνικά και προσωπικά τους αδιέξοδα μεταναστεύοντας στη Γερμανία, όμως και εκεί οι πάτριες σκιές θα πέσουν πάνω τους βαριές.

Στην καθημερινότητά τους η Αναγνωστάκη θα προσδώσει διαστάσεις

τραγωδίας, με το φόνο ενός αθώου να συνοψίζει γι' αυτούς την ύπιστη μορφή απώλειας. Στο κλειστό σύμπαν της συγγραφέως, το φως κυφορεί μόνο σκότος, οι ελπίδες, ακόμη και αυτές που κόμισε προς στιγμήν η Αριστερά, αποδεικνύονται φρούδες και το γλέντι εν δυνάμει πένθος.

Δεν είναι τυχαίο ότι για κανένα από τα παιδιά του έργου δεν προδιαγράφεται μέλλον: ο γιος του εκτελεστή Δήμου είναι άρρωστος, η προγονή της Βάσως αγαθή, το μεγάλο παιδί, ο Νίκος, εντέλει νεκρός.

Θεατρικό ντοκιμαντέρ

Πάνω στο σκηνικό της Έρης Δρί-

νη, που φέρει εύγλωττα τα ίχνη της ένδειας, της ξεκομμένης ύπαρξης και της ατελούς εγκατάστασης της οικογένειας, ο Σωτήρης Χατζάκης αποθέτει προσεκτικά το κείμενο, σπκώνει το μοχλό που το θέτει σε λειτουργία και έπειτα επιπτεύει διακριτικά τις σκηνικές αντιδράσεις του.

Επιλέγει ο σκηνοθέτης -δικαίως- να μην πειράξει το ήθος του έργου, να μην εξωραΐσει τίποτε, να μην εκσυγχρονίσει.

Συνθέτοντας ένα είδος θεατρικού ντοκιμαντέρ, εκθέτει με ακρίβεια, παρατηρεί, συντονίζει αποτελεσματικά (εκτός ίσως από τη σκηνή του γλεντιού η οποία μοιάζει να υστερεί σε κρυφή ένταση) και ερμисτεύεται τελικά τη φυσική υγρασία της γραφής, υπογραμμίζοντας μάλλον το θάμπος του χρόνου πάνω της παρά κρύβοντάς το.

Τον ενδιαφέρει κυρίως η πυκνότητα των προσώπων, η διαχρονικότητα και η ιθαγένεια των λαθών τους, που ταξιθεύουν απαράλλαχτα μέσα από την τραγωδία, το δημοτικό και το λαϊκό τραγούδι για να καταλήξουν, εξίσου οδυνηρά, στο σήμερα.

Οι ερμηνείες

Λόγος νηφάλιου ρίγους

Διαρρηγνύοντας τη λεπτή επίστροφη καθημερινού ύφους πάνω στην επιφάνεια του λόγου, οι ηθοποιοί της παράστασης ανασύρουν ζωντανούς τους ανησυχητικούς φθόγγους της Αναγνωστάκη και τους εκστομίζουν με νηφάλιο ρίγος. Καταφέρνουν ακόμη να ισορροπήσουν ως θεατρικά πρόσωπα στο οριακό εκείνο σημείο της ανθρωπινότητας, όπου το καλό και το κακό, το σωστό και το λάθος δύσκολα νοούνται σε αμιγχή μορφή. Σε ρόλο που απαιτεί προσεκτικούς χειρισμούς για να μην καταστεί (περιγραφικός, ο Δημήτρης Σακατζής (Νίκος) φιλοτέχνει άψογα με σώμα και λόγο, το σμιχλώδες ψυχικό τοπίο ενός ευαίσθητου μοναχικού, ενώ η Έφη Σταρούλη (Βάσω) συλλαμβάνει το πλάσμα της ως χώρο και κινείται μέσα σε αυτό με φυσική άνεση, διαγράφοντας ζοφερά λιτή τη μετάβαση από την πιο πείσιμονα αισιοδοξία στην πιο απόλυτη κα-

ταρράκωση. Η πικρόκολη γριά της Μένης Κυριάκω-γλου, χαρακτηριστική, στεγνή ελληνική φιγούρα, γίνεται πράγματι δραματική στην τελευταία σκηνή του έργου, όταν εκδηλώνει λακωνικά όλη της την απωθημένη στοργή για την κόρη της, ο Νίκος Λύτρας όμως δεν διαχωρίζει με σαφήνεια τη δυσχερή θέση και το φόβο του χαφίε Θύμιου από την αμχανία του ηθοποιού.

Το μωσαϊκό των ερμηνειών συμπληρώνουν, ως μικρότερες αλλά αναπόσπαστες ψηφίδες, η αφελής σαν παιδί και τρωτή σαν ανυπεράσπιστο ζωάκι Νανά Παπαγαβριήλ (προγονή της Βάσως), η επιβλητική, αιγνιματική παρουσία του Δημήτρη Ναζίρη στο ρόλο του τιμωρού εκπροσώπου της Αριστεράς Δήμου, ο συμβαθής μικρός Κωνσταντίνος Μαυρόπουλος (γιος του Δήμου) και σε σύντομη, διακριτική εμφάνιση ο Θανάσης Ζέρβας (Σταύρος).

Για Εταιρικό έντυπο που ξεκαθαρίζουν
PARAMOUNT
advertising
www.paramount.gr